

Sygn. akt II UK 675/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Bohdan Bieniek

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku Z. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 7 lutego 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 26 marca 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

**oddala skargę kasacyjną i nie obciąża wnioskodawcy
kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 marca 2015 r., III AUa (...), Sąd Apelacyjny, oddalił apelację wnioskodawcy Z. S. od wyroku Sądu Okręgowego w J. z dnia 9 czerwca 2014 r., którym oddalono jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń

Spółecznych Oddziału w L. z dnia 16 września 2013 r., odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

W stanie faktycznym sprawy wnioskodawca urodzony w 1956 r., z zawodu blacharz-dekarz, pracujący również jako blacharz, robotnik magazynowy, blacharz-elektryk, robotnik oraz pomocnik na budowie, w dniu 9 stycznia 2012 r. uległ wypadkowi przy pracy doznając urazu oka. Lekarz orzecznik uznał, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy do dnia 30 czerwca 2015 r. Orzeczeniem Komisji Lekarskiej wydanym w trybie nadzoru Prezesa ZUS, uznano, że doznane wskutek wypadku obrażenia nie czynią wnioskodawcy niezdolnym do pracy.

Rozpoznając odwołanie wnioskodawcy, Sąd pierwszej instancji przeprowadził dowód z opinii biegłego sądowego lekarza okulisty, który rozpoznając u wnioskodawcy: stan po urazie drażącym oka lewego w następstwie wypadku przy pracy, powikłanym zapaleniem wnętrza gałki ocznej, stan po usunięciu zaćmy pourazowej z wszczepieniem sztucznej soczewki, otwór w plamce oka lewego, małą nadwzroczność z astygmatyzmem oka prawego, początkowe zmętnienie soczewki oka prawego oraz starczowzroczność, stwierdził że zachował on zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Wobec wniesionych przez wnioskodawcę zarzutów Sąd przeprowadził dowód z opinii drugiego biegłego okulisty, który uznał, że wnioskodawca jest zdolny do pracy z ograniczeniami dla osób jednoocznych, w tym pracy na wysokości. Przy tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Okręgowy w J. oddalił odwołanie wnioskodawcy, wskazując w uzasadnieniu, że jest on zdolny do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji, a tym samym nie może uzyskać prawa do renty na podstawie art. 6 § 1 pkt 6, art. 17, art. 58, art. 12 i art. 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887 ze zm., dalej „ustawa emerytalna”).

Stanowisko Sądu pierwszej instancji podzielił Sąd Apelacyjny, oddalając apelację wnioskodawcy.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku, zaskarżając go w całości, pełnomocnik wnioskodawcy zarzucił naruszenie prawa materialnego - art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu

wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 1242 ze zm.) w związku z art. 12 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 13 ust. 1 w związku z art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej przez błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że „powód wskutek doznanego wypadku przy pracy nie utracił trwale częściowo zdolności do pracy zgodnej z jego kwalifikacjami, (...) a sama możliwość podjęcia przez niego innych prac w charakterze pracownika fizycznego przy pracach pomocniczych na budowie (...), nie może stanowić podstawy do przyjęcia, że nie nastąpiła u niego trwała częściowa niezdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji”.

Pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik organu rentowego wniósł o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie z zasądzeniem kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga kasacyjna nie ma uzasadnionej podstawy.

Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę tylko w granicach podstawy i wskazanego zarzutu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Związany jest też ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

W myśl art. 57 ustawy emerytalnej, podstawowym warunkiem nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy jest istnienie tej niezdolności. Definicję osoby niezdolnej do pracy zawiera art. 12 tej ustawy, który uznaje za taką osobę, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu (ust. 1), zaś osobą częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ust. 3). Z kolei zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej, przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnienia się: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji (pkt 1) oraz możliwość przekwalifikowania

zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (pkt 2).

Ponadto trzeba przypomnieć, że pojęcia kwalifikacji nie zawęża się do kwalifikacji zawodowych, czyli tylko formalnych, co oznacza, że chodzi również o kwalifikacje rzeczywiste. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2010 r., I UK 215/09 (niepublikowany) wskazano, że okoliczności określone w art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej odnoszą się do osoby, która utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, również takiej, u której stwierdzono celowość przekwalifikowania zawodowego, nie dotyczą natomiast osoby, która zachowała zdolność do zatrudnienia w ramach posiadanych kwalifikacji formalnych lub rzeczywistych. Posiadane kwalifikacje są więc pojęciem szerszym niż tylko kwalifikacje wynikające z rodzaju ukończonej szkoły i z poziomu wykształcenia, gdyż również określa ją zdobyte doświadczenie zawodowe. Sąd Najwyższy uznał, że brak możliwości wykonywania pracy dotychczasowej nie jest wystarczający do stwierdzenia częściowej niezdolności do pracy w sytuacji, gdy jest możliwe podjęcie innej pracy w tym samym zawodzie bez przekwalifikowania lub przy pozytywnym rokowaniu co do możliwości przekwalifikowania zawodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2000 r., II UKN 99/00, OSNAPiUS 2002 nr 14, poz. 340). Taka sama argumentacja wynika z przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy, zgodnie z którym przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy uwzględnia się możliwość wykonywania nie tylko dotychczasowej pracy ale także podjęcia innej pracy. Ochrona ubezpieczeniowa służy temu kto utracił zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, choćby w stopniu częściowej niezdolności do pracy. Zdaniem Sądu Najwyższego w sprawie nie można było przyjąć, jak chce tego skarżący, że wystąpiła u niego „na trwale utrata zdolności do pracy w zawodzie dekarz-blacharz, ponieważ jednoocześnie na trwale wyklucza możliwość wykonywania pracy na wysokościach”. Zgodnie z ustaleniami faktycznymi, wnioskodawca, będący z zawodu blacharzem-dekarzem, pracował jako blacharz, robotnik magazynowy, blacharz-elektryk, robotnik oraz ostatnio - od dnia 1 kwietnia 2008 r. do dnia 31 stycznia 2013 r. - jako pomocnik na budowie (k. 4 akt rent.). Tym samym zachował zdolność do pracy ostatnio wykonywanej, zgodnej z jego kwalifikacjami.

Z tych względów, gdy zarzuty skargi okazały się nieuzasadnione, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.

r.g.